

Základní škola Záchlumí, okres Tachov, příspěvková organizace

Záchlumí 32, 349 01 Stříbro, IČO 70982422, tel. 773 826 910

**Minimální preventivní program školy
pro školní rok**

2022-2023

Název organizace	Základní škola Záchlumí, okres Tachov, příspěvková organizace Záchlumí 32, 349 01 Stříbro, IČO 70982422
Vypracoval:	Mgr. Iveta Chabrová, ředitelka organizace, školní metodik prevence
Dokument nabývá platnosti dne:	1.9.2022
Dokument nabývá účinnosti dne:	1.9.2022
Přílohy dokumentu	
Dodatky dokumentu	

- Minimální preventivní program (MPP) je součástí pedagogické dokumentace školy.
- Minimální preventivní program je vypracován v souladu s platnými právními předpisy na základě příslušných metodických pokynů a slouží jako základní pomůcka pro preventivní aktivity na škole v průběhu celého školního roku.
- Za jeho sestavení odpovídá školní metodik prevence.

1. Úvodní ustanovení

- Vedení školy a pedagogický sbor jsou seznámeni s jeho obsahem. Vlastní náplň programu realizují vyučující, do jejichž předmětů spadají jednotlivá témata.
- V letošním školním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou u dětí k odmítání všech druhů sebedestrukčního chování a projevů agresivity.
- Každý další školní rok přináší nové podněty, nápady a zkušenosti, na jejichž základě hledáme možné efektivní cesty vedoucí ke zkvalitnění vlivu na naše žáky.
- Za velmi důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek i boj proti nudě (smysluplné využívání volného času).
- Minimální preventivní program školy vychází z Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027.

2. Charakteristika a specifika školy

- Jedná se o neúplnou základní školu s pěti ročníky 1. stupně, s kapacitou pro 60 žáků, kteří jsou dle aktuálního počtu ve spojení napříč ročníky v několika třídách.
- Základní škola Záchlumí, okres Tachov, příspěvková organizace se nachází v severní části malebné obce Záchlumí, nedaleko města Stříbra či lázeňské obce Konstantinovy Lázně, v prostředí plném lesů, luk a polí. Od hlavní komunikace procházející obcí zaujme svou novou žluto-zelenou fasádou.
- V současné době je budova zrekonstruovaná, bezbariérová, žákům jsou k dispozici moderně zařízené učebny, jazyková i ICT učebna, cvičná kuchyňka či pracovní učebna (dílny). Škola také disponuje zahradou s dřevěným altánem, který slouží v letních měsících jako venkovní učebna a jsou v něm také pořádány různé školní akce.
- Třídy jsou prostorné, vybavené hračkami, didaktickými pomůckami. Třídy jsou vybaveny pomůckami k výuce, didaktickou technikou. K výuce tělesné výchovy využíváme prostory v budově MŠ, která je vybavena základním tělocvičným náradím a náčiním a nové obecní veřejně přístupné dětské hřiště. Školní zahrada je využívána k pobytu během přestávek, v tělesné výchově i hrám ve školní družině.
- ŠD má zřízeno 1 oddělení a je umístěno v přízemí školy, má vybavenou učebnu novým nábytkem, hračkami, výtvarnými potřebami a kobercem.
- Školní jídelna je využívána při Mateřské škole Záchlumí.

Charakteristika pedagogického sboru

- Pedagogický sbor na naší škole tvoří ředitelka organizace spolu s dvěma třídními učitelkami 1. stupně a jednou třídní učitelkou přípravné třídy, dvě vychovatelky školní družiny pracující současně v jednom oddělení. Sbor je doplněn o asistenta pedagoga v přípravné třídě.
- Spolu s nimi je zde zřízeno školní poradenské pracoviště – metodik primární prevence a výchovný poradce.

3. Analýza současného stavu ve škole

- V současné době má škola otevřené dvě třídy (1.-3.ročník, 4.-5.ročník) – 33 žáků; a přípravnou třídu – 10 dětí.
- Z celkového počtu žáků prvního stupně je 10 vzděláváno individuálně dle §41 ŠZ, 2 žáci mají PO 2.-3.st.
- Z celkového počtu dětí v PT mají 3 děti PO 2.-4.st
- Máme zde žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí, žáky z nepodnětného prostředí.
- Dochází u nás k problematice neplnění povinné školní docházky.
- Těžiště prevence sociálně patologických jevů je rovnoměrně rozděleno mezi školního metodika prevence, třídní učitelky, školní družinu a ostatní pedagogy.

4. Cíle MPP

Dlouhodobá strategie

- Dlouhodobá strategie školy je zaměřena v nespecifické prevenci na rozvoj zdravého životního stylu, vytváření inkluzivního prostředí ve škole a na podporu sociálních dovedností žáků vůči tlaku vrstevnické skupiny.
- Ve specifické prevenci na předcházení šikany a rizikovému chování, na přijetí druhých i s ohledem na jejich specifika, na dodržování zákonem daných pravidel, na problematiku přechodu na druhý stupeň ZŠ v sousedních městech.

Obecné cíle

- Preventivně působit v co nejširší oblasti rizikových forem chování.
- Spolupracovat a zapojovat se do projektů - akcí realizovaných jinými odbornými subjekty.
- Zajistit průběžné vzdělávání ŠMP a ostatních pedagogů.
- Vytvořit a rozšiřovat nabídku volnočasových aktivit školy.
- Zajistit informovanost zákonných zástupců o rizikovém chování, o možnostech primární prevence.
- Spolupracovat se zákonnými zástupci, utužovat vztahy škola – ZZ, zapojovat ZZ do akcí a aktivit školy.

Konkrétní cíle

- Blízká spolupráce s OSPOD ohledně neplnění školní docházky, spolupráce týkající se žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Vytvoření optimálního sociálního klimatu a inkluzivního prostředí ve škole.
- **Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření**
 - Předcházet prvnímu kontaktu s návykovými látkami
 - Podporovat žáky v jejich potřebách, nápadech, tvořivosti, ve volnočasových aktivitách a zájmových činnostech
- **Prevence šikany, projevů xenofobie, rasismu a antisemitismu**
 - Předcházet šikaně, jejím projevům, stádiím a formám
 - Předcházet projevům rasizmu, xenofobie a antisemitismu
 - Adaptace nově příchozích žáků na prostředí školy, nové spolužáky, učitele, formy práce...

- Kriticky pracovat s předsudky, pěstovat úctu k druhým
 - Upevňovat obecně uznávané hodnoty
 - Zajistit bezpečnost žáků o přestávkách a na skrytých místech školy (dozor)
 - Účinně postupovat při rozpoznání šikany v souladu s pokyny MŠMT
 - Posilovat a rozvíjet zdravé vrstevnické vztahy
- **Prevence rizikového sexuálního chování a sexuálního zneužívání**
 - Předcházet rizikům předčasného pohlavního života
 - Posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska
 - Předcházet rizikům sexuálního zneužívání týrání otevřeným předkládáním témat sexuální výchovy, sexuálního zneužívání, týrání s ohledem na věk žáků
 - Podporovat zdravé sebevědomí žáků a citlivě přistupovat k jejich problémům se vztahy, dospíváním apod.
- **Prevence kriminality a delikvence, záškoláctví, právní odpovědnost**
 - Tematicky předkládat a vysvětlovat modelové situace týkající se kriminality a delikvence
 - Seznamovat žáky se základními projevy kriminality a delikvence
 - Vysvětlovat důležitost řádu a norem
 - Zasadit se o to, aby žáci znali svá práva ve společnosti – dětská práva, ústava
 - Předkládat vhodný vzor společenského chování, dbát na dodržování zákona a být morální podporou
 - Pracovat s tématem důležitosti školy, docházky do školy, s problémy plynoucími z neplnění školní docházky (vědomosti, sociální problematika, klima třídy, překonávání určitých svých hranic komfortu spojených s docházením do školy...)
- **Prevence virtuálních drog a kyberšikany**
 - Seznámit žáky se základními pojmy a variantami virtuálních drog – TV, video, mobilní telefon, počítačové hry, sociální sítě, různé aplikace a webové stránky (TikTok ...), závislost na internetu, patologické hráčství (výherní automaty, sázení), reality show
 - Seznámit s pojmem kyberšikana
 - Předcházet zdravotním, sociálním a psychickým poškozením – v důsledku přílišného užívání virtuálních drog – znečitlivění, ztráta reality, snížení sebekontroly, násilí, závislost, gambling
 - Utvářet pravidla bezpečného užívání virt. drog
 - Vnést do povědomí podporu vhodných počítačových her, filmů s kladnými stránkami obsahu (postřeh, vědomosti, koordinace pohybů, soustředění, informace)
 - Vést žáky k obezřetnosti při pohybu na internetu, při zadávání údajů o své osobě, při kontaktu s cizími lidmi
 - Besedovat o nebezpečí kyberšikany, posilovat kladné hodnoty ve vztahu mezi lidmi
- **Zdravý životní styl – prevence poruch příjmu potravy**
 - Podporovat zdravý životní styl žáků – životospráva, duševní i osobní hygiena, pohyb, režim dne, prevence stresu, úrazů...
 - Upevňovat kladný vztah ke svému tělu
 - Předcházet negativním vlivům médií a reklamy
 - Předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita

- **Ekologické smýšlení**

- Upevňovat kladný vztah k životnímu prostředí

5. Osobnostní a sociální rozvoj ve vztahu k prevenci

- Využívání komunikačních (komunitních) kruhů pro budování bezpečí, důvěry, soudržnosti, osobnostního rozvoje žáků.
- Atmosféra tříd je otevřená, podporující důvěru, vedoucí k učení si pomáhat, naslouchat, tolerovat se a respektovat jeden druhého.
- Modelové situace nejrůznějších situací, s nimiž se mohou žáci setkat – ochrana v různých situacích, získání pomoci pro sebe a druhé, podpora vzájemné úcty, sebeúcty, důvěry a sebedůvěry, rozvoj schopnosti komunikovat, řešit problémy, přijmout radu a požádat o pomoc, vnímání a přijímání odlišností, empatie, schopnost vyjádřit svůj názor a umění říct „ne“.
- Vytváření kladného postoje k vlastnímu tělu (zdraví, hygiena, vzhled, vliv drog), hodnota zdraví, nemoci, práce se stresem.
- Schopnost rozlišit prospěšnost a škodlivost přijímaných látek, potravin, názorů a postojů, vztahů, vzorců chování

Provozní pravidla

- Jsou dána školním řádem a provozními řády.

Školní pravidla jako nástroj ve vztahu k prevenci

- Společně vytvářená a dodržovaná pravidla ve třídě a ve škole jsou velmi účinnou prevencí rizikového chování s přihlédnutím k rozumové vyspělosti žáků – jsou vytvářena při společných aktivitách v rámci třídy ve spolupráci žáci-třídní učitel.
- Spolupráce se jeví jako účinná metoda při prevenci.
- Pravidla soužití -> pravidla vzájemného respektu, úcty, důvěry
- Zásady při tvorbě pravidel:
 - Spoluúčast žáků
 - Integrace pravidel do denního života třídy, školy
 - Srozumitelnost a splnitelnost
 - Pozitivní formulace pravidel
 - Přiměřenost počtu
 - Pravidla pro všechny

6. Akce a projekty na školní rok 2022-2023

- Ve škole připravujeme na školní rok několik celoškolských projektů a řadu menších v jednotlivých třídách.
- Projekty jsou v rámci předmětu, jednodenní či celotýdenní, např. formou integrovaného tematického celku.
- Žáci pracují v rámci tématu samostatně, ve skupinách, ve skupinách s různým věkovým složením, učí se spolupracovat, rozhodovat, komunikovat, vyhledávat a zpracovávat informace, tvořivě pracovat, kriticky myslet, prezentovat výsledky své práce, zhodnotit svou práci, výsledek.

Témata

- **Přírodní cykly** v propojení s primární prevencí – rovnodennosti, slunovraty, tradice s těmito cykly spojené (Halloween, Vánoce, Velikonoce . . .)
 - Svátky a významné dny v propojení s primární prevencí – **Den Země** (ekologický a environmentální přesah)
 - V rámci všech ročníků probíhá teoretická i praktická část v oblasti **dopravní výchovy** (spolupráce s BESIP).
 - V rámci všech ročníků probíhá teoretická i praktická část v oblasti **třídění a zpracování odpadu**, v oblasti **ekologického přístupu**.
 - Práce na optimálním **sociálním klimatu** školy, třídy, vytváření komunity kolem školy.
 - Primární prevence v oblasti zdraví ve spolupráci s projektem „**Zdravé zoubky**“
 - Exkurze, výlety, soutěže, projekty, besedy a setkávání jsou připravovány a uskutečňovány dle zájmu žáků, zákonných zástupců, aktuální nabídky institucí a okamžité situace ve škole.
 - Festival Vlaštov-fky (MAS ČZ)
 - Kulturní akce v okolí (koncerty, filmová představení, divadelní představení)
- **Výuka**
 - Témata prevence v hodinách Prv, Pě, Vl, Tv, Inf.

Zapojení pedagogů

- Vzdělávání pedagogů v tématech primární prevence
- Vést ke spolupráci se zákonnými zástupci

Zapojování zákonných zástupců

- V rámci podpory sociálního klimatu začínáme s tradicí **školních kaváren** pro neformální setkávání pedagogů, zákonných zástupců a přátel školy - neformální setkávání min 1x za 2 měsíce
- Spoluúčast na akcích školy – aktivní i pasivní
- Konzultační schůzky – tripartity (místo třídních schůzek)
- Informování přes webové stránky školy, aktuální dění sdíleno přes sociální sítě
- Škola Online – zefektivnění informování zákonných zástupců učiteli i učitelů zákonnými zástupci
- Den otevřených dveří, možnost zákonných zástupců účastnit se výuky

Spolupráce s organizacemi

- Mimo již výše uvedené sledování a spolupráce s organizacemi jako LOCIKA, Eduzměna....
- Místní školy, zájmové organizace
- OÚ Záchlumí, OSPOD, SPC, PPP, metodici prevence v okrese.

7. Závěrem

Naší snahou je vytvářet bezpečné prostředí pro Vaše děti. Spolu s tímto se snažíme pečovat nejen o sociální klima školy, třídy, ale i o duševní a tělesné zdraví našich žáků. Snažíme se u nich o pochopení vlastní zodpovědnosti za své tělo, svá rozhodnutí, své chování s důrazem na toleranci a respekt k druhým, i sami k sobě.

8. Závěrečná ustanovení

- Tímto Minimálním preventivním programem se ruší předchozí znění tohoto dokumentu.
- MPP je vytvořen k 1.9.2022.

Mgr. Iveta Chabrová
Ředitelka školy, ŠMP